

İnsan Hakları Ve Kamu Özgürlükleri Ünite-1

Hukuk Ve Siyaset

Hukuk: Devletçe konulan ve toplum hayatını düzenleyen kuralların toplamıdır. İnsanın toplumsal yaşayışını biçimlendiren en önemli ögedir. İki farklı bölümde ele alabiliriz:**Pozitif Hukuk:** İlgili dönemde o dönemin ihtiyaçlarına göre düzenlenen hukuk.**Doğal Hukuk:** İnsan zihninde ve vicdanında geçerli olan hukuk.**Devlet:** Ülkenin güvenliğini, toplumun huzurunu, kamu yararını hukuk ilkelerine göre gerçekleştirmekle yükümlü otoritedir.**Yaptırım:** Herhangi bir hukuk kuralının koymuş olduğu emir ve yasaklara uygun hareket etmeme halinde karşılaşılabilecek olan tepkidir.**Ceza:** Kanunun suç işleyen kişiye uygulanmasını öngördüğü yaptırımdır.

Hukuka uygun davranan devlet XX.yy. sonlarında, pozitif hukukunu doğal hukuka uydurmaya çalışan devlet anlamına gelmektedir.**Siyaset:**Zaman ve zemine göre tarifi farklılık gösterse de siyasetin temel anlamı aynıdır. Söz konusu farklı tanımlara birkaç örnek vermek gerekirse siyaset, devlet işleriyle ilgili türlü düzenlemelere denildiği gibi, devlet yönetme ve hükümet etme sanatı ve niteliği olarak ta tarif edilebilmektedir. Bir başka tarifte ise siyaset, belli bir amaca erişmek için izlenen yol olarak görülmektedir. Yunanca karşılığı olan politika kelimesi de Türkçede yerini almıştır. Bir insan topluluğunu yönetmek için başvurulan yöntemler, gerçekleştirilmesi gerekli amaçlar, siyaset kavramı ile belirtilmektedir.

Aslı Arapçadan gelen siyaset kelimesi Arapçanın yanında fars dilinde de aynı kavramı çizer.

İNSAN HAKLARI VE ÖZGÜRLÜK KAVRAMLARI

Genel Olarak

1961 ve yürürlükteki 1982 Anayasaları Temel Haklar-Temel Hürriyetler kavramlarını neredeyse eş anlamlı gibi kabul etmiştir. Özellikle 1961 Anayasasına çok önemli konularda kaynaklık eden 1949 tarihli Alman Anayasası da Temel Haklar başlığı altında özgürlükleri düzenliyor.

Kamu Özgürlükleri Ve İnsan Hakları Kavramları

Özgürlük
Özgür, herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya, koşula bağlı olmayan; serbest anlamına gelen bir sıfattır.Özgürlük, herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya bağlı olmaksızın düşünme veya davranma, herhangi bir koşula bağlı olmama durumu; her türlü dış etkiden bağımsız olarak, insanın kendi istencine, kendi düşüncesine dayanarak karar vermesi durumudur.

Serbestlik, herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya bağılı olmaksızın, düşünme ve davranmadır. Hürriyet, her türlü dış etkiden bağımsız olarak, kendi isteğı ve düşüncesine göre karar vermesidir. 1789 tarihli İnsan Ve Yurttaş Hakları Bildirisinde yıllarca geçerliliğini sürdüren bir tanımlama özgürlüğü şöyle niteler: Özgürlük başkasına zarar vermeden her şeyi yapabilme gücüdür; bundan ötürü her insanın doğal haklarının kullanılmasının sınırı; toplumun diğer üyelerine aynı haktan yararlanmayı sağlayan sınırdır. İçeriğı bakımından çeşitlilik ve hatta zıtlık gösteren özgürlüğü Montesquieu, hiçbir kelime yoktur ki, özgürlük kelimesi kadar kendisine değışik anlamlar verilmiş ve düşüncelere çeşitli biçimlerde yansımış olsun şeklindeki açıklamasıyla bu farklılığı dile getirmiştir.

Hukuk Açısından Özgürlük

Pek çok hukukçu özgürlüğü felsefi ve sosyolojik tartışmalara girmeden bir hak olarak kabul eder. **Norm:** Kural olarak yerleşmiş, benimsenmiş ilke.

Hak Ve Özgürlük

Alman Anayasası Temel hakları iki kümeye ayırmıştır. Bunlardan ilki devlet üstü temel haklardır. Bu haklara dokunulamaz. Kişi güvenliği, inanç, vicdan, basın, dernek kurma hakları gibi. Devlet üstü temel haklara özgürlük deniyor. İkinci küme ise devletçe tanınan temel haklardır. Bunlara bir ölçüde dokunulabilir. Mülkiyet, miras, dolaşım, konut hakları gibi. Büyük hukukçu Jhering Hakka, hukukça korunan çıkar diyor. U tanımda eksiktir. Çünkü hak, çıkardan ibaret değildir. Hakkı en tutarlı biçimde Kant tanımlamıştır. Ona göre hukuk bir bireyin özgür iradesi ile diğer bireylerin özgür iradelerinin genel özgürlük kuramına göre uyum içinde konulması yolundaki kuralların toplamıdır. Büyük hukukçumuz Arsal ise hakkı şöyle ifade ediyor: Hak, hukuk düzenince tanınmış, sınırı, konusu, kullanılma şekli ve koşulları gösterilmiş, yararlanılması toplumca sağlanmış özgürlüktür. Pozitif hukukun gereklerine uygun olarak kısaca Hak, hukuk düzeninin kişilere tanıdığı yetkidir. **Mehaz:** Kaynak; bir şeyin alındığı esas yerdir.

Kamu Özgürlükleri

Her hak bir özgürlük ile bağlantılı olduğundan, temel haklar içindeki özgürlükleri, diğerlerinden ayırabilmek için onlara Kamu özgürlükleri diyebiliriz. Anayasa hukukundaki temel ilke: Özgürlükleri ortadan kaldırma özgürlüğü yoktur. **İnsan Hakları**

Değışmeyen, değıştirilemeyen, ortadan kaldırılamayan ve devlete can veren kavramlar olarak ta kabul edilen unsurlardır.

İdeoloji: Siyasi düşünce biçimidir.

İNSAN HAKLARI VE KAMU ÖZGÜRLÜKLERİ ÜNİTE 2

- *YAZI SÜMERLİLER TARAFINDAN BULUNMUŞ VE KULLANILMIŞTIR* yerleşik toplumun ilk kurumları sümerler oluşturulmuştur.
- *modern bürokrasinin temellerini mısırlılar attı.
- *Anadoluda dünyanın en eski uygarlıklarından birini kuran Hititler ... *Tarihinin ilk tek tanrılı dinini kuran ve onu ulusal bir simge durumuna getiren ibraniler
- *ilk devlet ve hukuk düzenine kuran sümerliler
- *SOFİSTLER:devlet insan iradesinin ürünü olarak görür
- *LAO TSE:devlette ne kadar yasak varsa halk o derece yoksullaşır
- *MO Tİ :insan hakları sağlamanın temel koşulu insan sevgisidir
- *PERİKLES:demokrasi anlayışı sadece yurttaş olanlar için geçerlidir
- *BÜYÜK İSKENDER:antik düşüncüyü doguya hindistana kadar yayan ve onu özellikle eski yakın dogu kültürleriyle birleştirip hellenizm çağrını açmıştır.
- *ROMALILAR: tarihin geniş alanlara yayılan ilk büyük ve modern imparatorluğunu kuranlardır*
- *CIVITAS: ESKİ YUNAN'DA POLİS KAVRAMINA KARŞILIK KULLANILAN KAVRAMDIR
- *EPIKÜROS:HAYATIN AMACININ MUTLULUK MUTLULUĞUNA GİDEN YOKUN DA ÖZGÜRLÜKTEN GEÇTİĞİNİ İLERİ SÜREN ÖNEMLİ BİR DÜŞÜNÜRDÜR
- *GROTIUS: YENİÇAĞ VE DEVLETLER HUKUKUNUN KURUCUSUDUR
- *HOBBS:İNSAN İNSANIN KURDUDUR
- *GROTIUS: İNSAN HAKLARI KAVRAMINI BİLİMSEL YOLLA AÇIKLAMAYA ÇALIŞAN İLK DÜŞÜNÜR
- *farabi:devletin temelini toplum sözleşmesine dayandırmıştır.
- *montesquieu: Devletin yasama yürütme ve yargı güçleri üzerinde duran montesquieu ünlü güçler ayrımı kuramını oluşturmuştur
- *Bodin:egemenliğin tarihsel gelişimini araştırmış olduğu ileri sürmüştür
- *civitas:bireylerin devlet hayatına katımları hukuksal bir örgüt aracılığı ile sağlanmıştır,
- *önemli: 1215 Yılında ilan edilen Magna Carta liberlatum
- *Aristoteles:insanın devlet ile olan ilişkilerinde eşitsizliği doğal karşılamış köleliğin akla uygun bir kurum olduğu ispatlamaya uğraşmıştır.
- *Petition of Right adlı belge 1628 Yılında kabul edilmiştir.
- *Habeas corpus act adlı belge 1670 Yılında kabul edilmiştir.
- *Bill of rights adlı belge 1689 Tarihte kabul edilmiştir

*ingiltere de yargıç bgmszlgının kesinleştiği belge Act of Set - telement

*Act of set telement adlı belge 1751

*önemli: 30 Yı savaşı olarak adlandırılan yüzbinlerce kişinin dini inanları nedniyle öldüğü savaşı sonlandırılan Vestefalya barışı 1648 Yılda imzalmıştır

İNSAN HAKLARI VE KAMU ÖZGÜRLÜKLERİ ÜNİTE 3

yenıçagn snlarına dogru keşifler snrasında amansız insan haysiyetini ayaklaR altına alan hareketin adı SÖMÜRGEÇİLİK denir.

- insan hakları ve kamu özgürlükleri kavramlar ilk kez yeni kurulan ABD dvletin temel yapısına knmuştur.

- Kuzey Amerika da ingilizlere karşı bşlatılan bagmsızlık savaşı 1773 Tarihte bşlatılmıştır

- Amerika da ilerde kuracakları devlet.....in bireysel özgürlüklere dayanması fikri dogrueltsunda ilk ürün olan virginia haklar bildirisinin tarihi 12 Haziran 1776 Da bşlatılmıştır.

- Dünyanın ilk modern yazılı Anayasası ABD ANAYASASI

- ABD Anayasası 1787 Tarihte ilan edilmiştir

-Federal devlet yapısı ilk kez ABD anayasasi ile kurulmuştur

- fransız ihtilali nin hedefi: AYRİCAKLARA SON VERMEK EŞİTLİKÇİ VE DEMOKRATİK BİR DÜZEN KURMAKTİR

- insan ve yurttaş hakları demeci 27 Agustos 1789 Tarhte yayınlanmıştır

-franz dvrimini bir şiddet ve terör hareketi olarak gören düşünür BURKE

-temsili demokrasinin erdmlerini insan haklarının dogal ve ustun yanlarını dile getiren özellikle inanç özgürlüğünü savunan düşünür PAINE

-özgürlük icine eşitlikte giren düşünür KANT

-ülküsel bir özgürlük rejimi için gerekli koşullar amerikan denemesinden çıkarmaya çalışan düşünür Tocqueville

-savundugu özgürlük anlayışı ile liberal yani bireyci flsefenin doruk notasına ulaşan düşünür MİLL

-hukuk düzenine işleme yeteneğini veren güç o devletin kurulmasına yol açan İDEOLOJİDİR

-ANAYASA:develet ideolojisinin hukuksal çerçevesini çizer.

-anaysanın hukuksal içeriği bakımından düzenlendiği esas konular;

*devletin temel yapısı

*devletin kurlusu

*devletin siyasi rejimi

*siyasal iktidarının devrediliş şekli

__Devletin ideolojisinin belli noktalarda gösterdiği yenilenme gereksinimi söz konusu olduğu noktada ortaya çıkan olgu ANAYSA DEĞİŞİKLİĞİ

-Amerika bağımsızlığının kökeninde yatan kavram ÖZGÜRLÜK

-ÖNEMLİ:1791 YILINDA HAZIRLANAN VE YURURLUĞE KONULAN FRANSIZ ANAYASASI DUNYANIN IKINCI YAZILI ANAYSASI

_YAZILI BİR ANAYSASINDNA OLAN ULKLER

*AMERİKA*ALMANYA*FRANSA*TÜRKİYE

----KÖLE TİCARETI ABD DE 1865 TARİHE KADAR SÜRMÜŞTÜR,

_ESİR DÜŞEN INSANLAR İÇİN ULUSLARARASI DÜZEYDE İLK ANLAŞMA 1866 CENEVRE SÖZLEŞMESİ

-1848 FRANSIZ ANAYSASI SOSYAL HAKLAR KAVRAMINA GEÇİŞİ SİMGELENMEKTEDİR.

İNSAN HAKLARI VE KAMU ÖZGÜRLÜKLERİ ÜNİTE 5

1949 Federal almanya anayasası ilk kez insan hakları ve özgürlükleri kavramları anayasada yer almıştır. -Anlaşmaya bağlı olmak soylu bir kişiye ait bir davranıştır sözü düşünen GROTİOUS

-İNSAN HAKLARI:doğrudan doğruya insanın bedensel ve ruhsal yapısından kaynaklanan ve bundan dolayı da kurumsal olarak sınırlanmaması gerekli haklar

-önemli: Türkiye cumhuriyetinin 1961 Anayasası insan hakları temeline oturtulmuştur.

-insanın bedeni üzerindeki hakkının temel grupları :yaşama hakkı ile bedeninin her türlü saldırıdan uzak kalması hakkı

-Yaşama hakkının ön koşulu 🙄 ağ dokmak

-kişinin yaşama hakkını n devlet ve topluma karşı güvence altına alınmasının 2 İstisnası:ayaklanma ve bedensel durumlar - ölüm cezası

- işkence:müessir fiil denilen yöntemlerle bedene acı çektirme olarak adlandırılır.

--Rousseau nun doğal eşitsizlik olarak kabul ettiği eşitlik biçimleri:yaş-sağlık -

vücut kuvveti çkmş sorularda 2004 2008 Kadar bu soru hep vardı çkabilir

-ROusseau manevi ve siyasal eşitsizligi toplum sözleşmesini TOPLUM
SÖZLESMESİNE dayandırmaktır

-kölelik:ÜZERİNDE MÜLKİYET HAKKINA BAĞLI YETKILERDEN HERHANGİ BİRİ
YA DA

TÜMÜ UYGULANAN KIMSENİN STATUSU OLARAK TANIMLANAN KURUM

-siyasal katılma sağlayan özgürlükleri;

*düşünce hürriyeti

*düşünce yayma hürriyeti

*örgütlenme hürriyeti

*secme ve secilme hakkı

-düşünce yayma özgürlüğü kapsamında değerlendirilen TOPLANTI HÜRRİYETİ

- ÇIKMIŞ SORULARDA 2004 2008 : SİYASAL PARTİ KURMA ÖZGURLUGUNU
SİYASAL ÖRGÜTLENME ÖZGURLUGU SAĞLAR.

-ANAYASA :devletin kişilere tanıyacağı özgurluklerin sınırı çizilmektedir

-düşünce özgurlugu:hıcbır biçimde onlenemeyen en mutlak özgurluktu

İNSAN HAKLARI VE KAMU ÖZGÜRLÜKLERİ ÇIKMASI YÜKSEK SORULAR //BAHAR

İNSAN HAKLARI ÇIKMASI YÜKSEK SORULAR //BAHAR

SORU:HANGİSİ İNSAN HAK.VE KAMU ÖZGÜRLÜKLERİNE İLİŞKİN DOLAYLI ÖDEVLERDEN BİRİDİR?

CEVAP:Vergi ödemek.

SORU:TÜRKİYEDE İNSAN HAKLARI VE DEMOKRASİNİN İSTENİLEN DÜZEYE ULAŞMASI İÇİN
YAPILMASI GEREKNELRDEN DEĞİLİDR?

CEVAP:Kolluk kuvvetlerinin yetkilerini sınırlayan tüm düzenlemeler kaldırılmalıdır.

SORU:SORUŞTURMA EVRESİNDE ADLİ KONTROL KARARINI KİM VERİR?

CEVAP:Sulh ceza yargıcı

SORU:HANGİSİ YAKAKLANIN HAKLARI ARASINDA YER ALAMAZ?

CEVAP:Zor kullanma

SORU:TBMM İNSAN HAKLARI İNCELEME KOMİSYONU'NUN GÖREVLERİNDEN DEĞİLDİR?

CEVAP:İnsan haklarıyla ilgili milletlerarası antlaşmaları onaylamak.

SORU:1982 ANAYASASINDA İHLAL EDİLMESİ MÜMKÜN OLMAYAN TEMEL BİR İNSANLIK HAKKIDIR?

CEVAP:Kimseye eziyet ve işkence yapılamaması.

SORU:1982 anayasasında temel hak ve özgürlüklerin sınırlanması ile ilgili getirdiği güvencelerden biri
değildir?

CEVAP:Her türlü hakkın,Bakanlar Kurulunun kanun hükmünde kararnameleriyle sınırlanabilmesi.

SORU: SİYASİ PARTİLERİN MALİ DENETİMİNİ KİM TARAFINDAN YAPILIR?

CEVAP:Anayasa mah.

SORU:KİMLER SİYASİ PARTİYE ÜYE OLABİLİR?

CEVAP:Serbest meslek sahipleri

SORU:1982 ANAYASASINDA SOSYAL VE EKONOMİK ÖZGÜRLÜKLER VE HAKLAR KAPSAMINDA DÜZENELNİMİŞTİR?

CEVAP:Grev hakkı.

SORU:1982 ANAYASASINDA İŞKENCE YASAĞI İNSAN HAKLARINDAN HANGİSİNİN KAPSAMINDADIR?

CEVAP:Bdenin saldırıya karşı dokunulmazlığı hakkı.

SORU:HANGİ ANAYASA OYLAMASINDA CUMHURBAŞKANI HALK OYUNA SUNULMUŞTUR?

CEVAP:1982

SORU:HANGİSİ 1924 ANAYASASINA YÖNELİK UYGULAMADIR?

CEVAP:Medeni kanunun kabul edilmesi.

SORU:HANGİ ANAYASA TÜRK TARİHİNDE HALK OYLAMASINA BAŞVURMA UYGULAMASININ DOĞMASINI SAĞLAMİŞTIR?

CEVAP:1961 ANAYASASI.

SORU:1961 ANAYSASINDA İNSAN HAKLARI VE KAMU ÖZGÜRLÜKLERİNİ SINIRLANDIRMA NEDENLRİNDEN BİRİ DEĞİLDİR?

CEVAP:Bireysel çıkarlar.

SORU:HANGİSİ KANUN-İ ESASİDE YER ALMAYAN YETKİYİ KULLANARAK PADİŞAHI TAHTAN İNDİRMİŞTİR?

CEVAP:Meclis-i umumi-i milli.

İNSAN HAKLARI VE KAMU ÖZGÜRLÜKLERİ ÇIKMIŞ SORULAR/SORU-CEVAP ŞEKLİNDE

1)Osmanlı yurttaşlarının yasalar karşısında mutlak eşitlik kazanmasına hangisi temel oluşturmuştur?

Cevap=İSLAHAT FERMANI

2)Hangisi Osmanlı döneminde özgürlük mücadelesinin başlamasında etkili olmuştur?

Cevap=TANZİMAT DÖNEMİNDEKİ YENİLEŞMEHAREKETLERİ

3)Devletin daha iyi işleyebilmesi için bakanlıklar oluşturan padişah hangisidir?

Cevap= 2. MAHMUT

4)İnsanın toplumsal yaşayışını biçimlendiren en önemli öge hangisidir?

Cevap=HUKUK

5)Herhangibir hukuk kuralına uyulmaması sonucu karşılaşılabacak olan tepkiye ne ad

verilir?Cevap=YAPTIRIM

6)Aşağıdaki düşünürlerden hangisi devletin temelini toplum sözleşmesine dayandırmıştır?

Cevap=FARABİ

7)Aşağıdaki düşünürlerden hangisi kiliseye karşı özgürlük hareketinin öncülüğünü yapmıştır?

Cevap=LUTHER

8)Aşağıdaki düşünürlerden hangisi kolektif mülkiyet görüşünü savunmuştur?

Cevap=ROBERT OWEN

9)Hangisi dünyanın ilk modern yazılı anayasası olan ABD anayasasının ilan edildiği tarihtir?,

Cevap=1787

10)Fransız ihtilali sonucunda hangisi daha hızlı gelişmiştir?

Cevap=EKONOMİK LİBERALİZM11)Hangisi kurulan ilk uluslar arası kurumdur?

Cevap=ULUSLAR KURUMU

12)Hangisi insan hakları ve özgürlüklerini benimsemeyen totaliter bir sistemdir?

Cevap=FAŞİZM

13)Hangisi doğal(fiziksel) eşitsizlik kavramını geliştirmiştir?

Cevap=JEAN JACQUES ROUSSEAU

14)Hangisi Türk hukuk sisteminde kişiliğin başlangıcıdır?

Cevap=SAĞ OLARAK DOĞMA ANI

